

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4052-

6., desember 2021

Representantforslag 23 S (2021-2022) frå stortingsrepresentantane Bollestad, Ropstad og Ulstein om at barnetrygd og kontantstøtte ikkje skal reknast med i grunnlaget for berekning av ytelser etter sosialtenestelova og bustøttelova

Innleiing

Eg viser til brev frå Arbeids- og sosialkomiteen 18. november 2021 med oppmoding om min vurdering av representantforslag 23 S (2021-2022) frå stortingsrepresentantane Bollestad, Ropstad og Ulstein. Arbeids- og sosialkomiteen ber om ei vurdering av følgjande forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om at kommuner ikke kan ta barnetrygden med i grunnlaget for beregning av ytelser etter sosialtjenesteloven og bostøtteloven.
2. Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om at kommuner ikke kan ta kontantstøtten med i grunnlaget for beregning av ytelser etter sosialtjenesteloven og bostøtteloven.

Økonomisk sosialhjelp er regulert i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, som Arbeids- og sosialdepartementet har ansvar for. Bustøtte er regulert i Lov om bustøtte og kommunale bustadtilskot, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvar for. Barne- og familiedepartementet har ansvar for lov om barnetrygd og lov om kontantstøtte til småbarnsforeldre.

Formål og hovudtrekk ved ordningane som vert omfatta av forslaga

Sosialhjelp

Formålet til sosialtenestelova er blant anna å betre levekåra for vanskelegstilte og bidra til sosial og økonomisk tryggleik. Dette betyr blant anna at barn og unge skal ha ein levestandard og livsvilkår som er tilstrekkeleg for utviklinga til barnet. Økonomisk sosialhjelp er meint å vere ei subsidiær og mellombels yting. Mange mottek sosialhjelp berre ein gong eller eit fåtal gonger per år.

Stønaden er behovsprøvd og skal sikre eit forsvarleg livsopphald. Dersom tenestemottakar har barn, skal det takast særlege omsyn til behova til barna i dei individuelle vurderingane. Ved vurderinga av retten til økonomisk sosialhjelp og berekninga av stønadsnivået kan i utgangspunktet alle former for inntekter takast omsyn til, medrekna barnetrygd og kontantstøtte. Barn og unge er spesielt sårbare i vanskelege situasjonar, og kommunen må sørge for at dei særskilde behova deira blir varetekne ved berekninga av økonomisk stønad. Barn og unge skal sikrast ein trygg oppvekst, og utgifter til barn og unge kan vere del av livsopphaldet, sjølv om tilsvarande utgifter for vaksne ikkje er det.

Departementet utarbeider kvart år retningslinjer (retteiande satsar) for berekning av økonomisk sosialhjelp, kor utgifter til barn også er tekne i betraktning. Satsane er meinte å gi kommunane retteiing om stønadsnivået, men kommunane har uansett rett og plikt til å utøve skjøn når dei vurderer om det skal ystast stønad og ved utmåling av stønad. Det lokalpolitiske handlingsrommet gir rom for kommunane til å behandle barnetrygda ulikt ved berekning av stønad til barnefamiliar. Ifølgje kommunane si rapportering gjennom Kommune-stat-rapportering (KOSTRA) for 2020 reknar omtrent 67 prosent av kommunane barnetrygda som inntekt ved utmåling av økonomisk stønad, mens omtrent 90 prosent av kommunane reknar kontantstøtta som inntekt.

Bustøtte

Bustøttelova kapittel I handlar om den statlege bustøtta. Bustøtta skal sikre personar med låge inntekter og høge buutgifter ein høveleg bustad. Ordninga er regelstyrt og rettighetsbasert. Bustøtta vert rekna ut maskinelt månad for månad, på grunnlag av skattbar inntekt. Barnetrygd og kontantstøtte er ikkje del av grunnlaget for berekning av bustøtte.

Kommunale bustadtilskot

Bustøttelova kapittel II handlar om kommunale tilskot til etablering i eigen bustad og til tilpassing av bustad. Kommunane kan gje slike tilskot etter søknad.

Barnetrygd

Formålet til barnetrygda er å bidra til å dekkje utgifter til forsørging av barn og ytinga utgjør ein viktig del av inntektene til barnefamiliar med låge inntekter. Stortinget fastset satsane for barnetrygd ved årlege budsjettvedtak.

Kontantstøtte

Utbetaling av kontantstøtte er knytt til om barnet nyttar barnehageplass eller ikkje. Formålet med ytinga er å bidra til at familiane får meir tid til sjølve å ta omsorga for egne barn når dei er mellom 1 og 2 år. Kontantstøtte bidreg òg til at familiane har meir valfridom når det gjeld omsorgsform. Stortinget fastset satsane for kontantstøtte ved årlege budsjettvedtak. Regjeringa har vidare varsla at vi skal avvikle ordninga for barn mellom 18 og 24 månadar og erstatte den med ei småbarnstøtte for dei som har søkt om, men ikkje fått, barnehageplass.

Regjeringa er oppteken av treffsikre tiltak for å motverke barnefattigdom

Det viktigaste verkemiddelet for å betre levекåra til barnefamiliane på sikt, er å sørgje for at flest mogeleg er i arbeid. Regjeringa er også oppteken av at alle barn og unge skal ha ein trygg og god oppvekst, uavhengig av om foreldra er i arbeid eller ikkje. Universelle velferdstenester og gode ordningar for inntektssikring verkar sosialt utjamnande, dempar konsekvensane av låg inntekt og førebyggjer framtidig fattigdom blant barn og unge. Vi vil mellom anna satse på billigare barnehage og SFO for alle barnefamiliar, innføring av eit dagleg skulemåltid og auka momskompensasjon til frivilligheit.

Fattige barnefamiliar har ofte samansette utfordringar med behov for eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Eg er oppteken av å finne dei mest treffsikre tiltaka for å betre levекåra for vanskelegstilte familiar, og sikre at behova til barna blir særskilt vareteke. Det aller viktigaste for barna i desse familiane er at behova deira blir godt kartlagt og vareteke ved utmåling av sosialhjelp, slik sosialtenestelova også stiller krav om. Også i berekninga av økonomisk sosialhjelp må det vektleggast at fastsetjinga av stønadsnivået er skjønnsbasert og ikkje ein fast storleik. Det er difor vanskeleg å sikre at ei lovendring om å halde bestemte typer inntekter utanfor utmålinga, faktisk førar til at stønaden til søkjaren blir tilsvarande mykje høgare.

Barnetrygda er ei universell ordning som alle mottek uavhengig av inntekt. Det kan difor framstå som urimeleg at barnetrygda reknast som inntekt ved utmåling av økonomisk stønad. Eg viser vidare til at om lag en tredel av kommunane rapporterer at dei held barnetrygda utanfor i berekninga av økonomisk stønad. Eg viser i den samanheng til budsjettforliket i Stortinget mellom regjeringspartia og Sosialistisk venstreparti, der det framkjem at regjeringa skal fremje lovforslag om at barnetrygda skal haldast utanfor ved berekning av økonomisk stønad, med verknad frå 1. september 2022. Regjeringa vil kome tilbake med eit slikt forslag så snart som mogeleg. Eg kan ikkje sjå at dei same hensyna gjer seg gjeldande knytta til å halde kontantstøtta utanfor ved utmåling av økonomisk stønad, og eg meiner difor at det ikkje er formålstenleg å fremje tilsvarande lovforslag om dette.

Kommunane har ikkje ansvar for å rekne ut bustøtta. Det er dermed ingen grunn til å gi føringer på kommunane sine vurderingar her. Kommunale bustadtilskot er verkemiddel kommunen kan bruke som del av helskaplege løysingar på konkret utfordringar. Da må dei leggje til grunn ei brei vurdering av den situasjonen mottakaren har og kan få. Eg meiner det ikkje er tenleg å leggje særskilte føringar på einskilte delar av den vurderinga.

Med helsing

A handwritten signature in blue ink. The first part of the signature is a large, stylized 'H' that loops around. The second part is 'adia' written in a cursive script. The third part is 'ajik' written in a cursive script.

Hadia Tajik